Thánh Kinh cho chúng ta nh□ng nguyên t□c d□y con th□c t□, đem l□i hi□u qu□, thích h□p v□i m□i văn hóa, m□i th□i đ□i. L□i Chúa d□y:"H□i các b□c làm cha, ch□ ch□c cho con cái mình gi□n d□, hãy dùng s□ s□a ph□t khuyên b□o c□a Chúa mà nuôi n□ng chúng nó
"
(Ê-phê-sô 6:4). Theo l□i d□y này, các b□c cha m□ ph□i noi theo g□□ng c□a Chúa trong cách h□□ng d□n và d□y d□ con cái, nh□ng Chúa s□a ph□t khuyên b□o con dân Chúa nh□ th□ nào? Kinh Thánh ghi nh□ sau:
"
H□i con, ch□ d□ ng□□i s□ s□a ph□t c□a Chúa, và khi Chúa trách ch□ ngã lòng; vì Chúa s□a ph□t k□ Ngài yêu, h□ ai mà Ngài nh□n làm con thì cho roi cho v□t.' Ví b□ng anh em ch□u s□a ph□t, □y là Đ□c Chúa Tr□i đãi anh em nh□ con, vì có ng□□i nào là con mà cha không s□a ph□t?
"
(Hê-b□-r□ 12:5-7). Vì yêu th□□ng chúng ta nên khi chúng ta b□t tuân l□i Chúa, làm đi□u sai quấy, đem l□i nguy hi□m cho chính mình, Chúa ph□i s□a ph□t đ□ đem chúng ta ra kh□i ch□ nguy hi□m, l□m l□c đó. Chúa s□a ph□t vì Ngài yêu chúng ta nh□ con. Vì th□, nguyên t□c căn b□n c□a Kinh Thánh trong vi□c d□y con là: cha m□ s□a d□y con vì yêu th□□ng con. N□u th□t s□ th□□ng con, chúng ta ph□i s□a ph□t khi con l□m l□i đ□ h□□ng d□n con nên ng□□i, chúng ta áp d□ng k□ lu□t ch□ng m□c và áp d□ng k□ lu□t vì th□□ng yêu ch□ không ph□i t□c gi□n hay ghét con.

M□c s□ Charles Swindoll cho bi□t, đ□ vi□c áp d□ng k□ lu□t v□i con cái đ□t đ□□c k□t qu□, chúng ta c□n áp d□ng b□n nguyên t□c sau đây: (1) Áp d□ng k□ lu□t khi con còn nh□. (2) K□ lu□t con cách quân bình, dùng c□ l□i nói l□n roi v□t. (3) Áp d□ng k□ lu□t cách nh□t quán, không thay đ□i b□t ch□t, b□t th□□ng. Và (4) Áp d□ng k□ lu□t cách h□p lý và v□a ph□i. Trong bài tr□□c đây chúng tôi đã trình bày hai nguyên t□c đ□u tiên, hôm nay chúng tôi xin trình bày hai nguyên t□c còn l□i.

Nguyên t□c 3: Áp d□ng k□ lu□t cách nh□t quán

Áp d□ng k□ lu□t v□i con cái cách nh□t quán nghĩa là áp d□ng m□t nguyên t□c, m□t tiêu chu□n,

không thay đ□i, không s□a d□y cách đ□t ng□t, b□t ng□, cũng không s□a d□y cách th□t th□□ng, lúc th□ này lúc th□ khác. Có nhi□u b□c cha m□ s□a d□y con tùy theo tình c□m hay tình tr□ng vui bu□n c□a mình lúc con ph□m l□i. Con có th□ ph□m cùng m□t l□i l□m nh□ng cách s□a ph□t c□a cha m□ m□i lúc m□t khác. N□u nh□m lúc cha m□ vui v□, tinh th□n thoi mái, con cái s□ không b□ m□ng hay b□ đòn nhi□u. Trái l□i, n□u con ph□m cùng m□t l□i đó nh□ng nh□m lúc cha m□ đang b□c b□i, m□t m□i hay tinh th□n căng th□ng, con s□ b□ k□ lu□t nghiêm kh□c. Cách s□a ph□t nh□ th□ s□ khi□n con hoang mang, không bi□t l□i nào là n□ng, l□i nào nh□; lúc nào thì b□ đòn, lúc nào không. Có nh□ng b□c ph□ huynh bi□t mình nên s□a d□y con cách nh□t quán, nh□ng lúc tinh th□n căng th□ng hay đang nóng gi□n mà con ph□m l□i, dù là ch□ m□t l□i nh□, đã không t□ ch□ nh□ng đ□ c□n gi□n lên con và s□a ph□t con n□ng n□. Chúng ta s□ khi□n con khi□p s□ và hoang mang n□u chúng ta s□a ph□t con theo c□m xúc c□a ch□ không theo lu□t l□ đã đ□nh. Có nh□ng ph□ huynh khi có khách đ□n nhà hay tr□□c m□t b□n bè con làm đi□u qu□y bao nhiêu cũng đ□ yên, không dám k□ lu□t, s□ mang ti□ng là mình nghiêm kh□c, đó cũng là áp d□ng k□ lu□t không nh□t quán. Có nh□ng em bi□t đi□m y□u này n□i cha m□ nên m□i khi có khách đ□n nhà hay khi đi ra ngoài th□□ng b□□ng b□nh không vâng l□i ho□c vòi vĩnh đi□u này đi□u kia, vì các em bi□t nh□ng lúc đó không b□ la m□ng hay đánh đòn mà còn có th□ đ□□c đi□u mình mu□n. Đ□ tránh s□a ph□t con tùy h□ng, không nh□t quán M□c s□ Swindoll đ□ ngh□ chúng ta áp d□ng nh□ng nguyên t□c sau:

1. Đ□t lu□t l□ cho con tuân theo cách rõ ràng và cho con bi□t tr□□c nh□ng lu□t l□ đó là gì.
2. S□a d□y con trong nhà, cách kín đáo. Tránh s□a ph□t con n□i công c□ng ho□c tr□□c m□t b□n bè, khi□n con x□u h□ và t□c gi□n.
3. Gi□i thích cho con bi□t đi□u l□i con đã làm là gì và gi□i thích rõ ràng h□u qu□ con ph□i ch□u.
4. Dùng roi m□t cách c□□ng quy□t cho con th□y s□ nghiêm ngh□ c□a cha m□. Cha m□ không nên đánh nhi□u, ch□ m□t roi là đ□ nh□ng đánh đau cho con nh□ và th□y rõ h□u qu□ các em ph□i nh□n ch□u khi không vâng l□i cha m□.
5. Sau khi s□a ph□t, ôm □p con và gi□i thích cho con th□y tình th□□ng c□a cha m□.
6. Ân c□n khuyên d□y đ□ con không làm l□i hay cãi l□i cha m□ n□a. Cha m□ c□n cho con th□y r□ng cha m□ s□a ph□t là vì yêu th□□ng, đ□ con yên tâm và không khi□p s□.

Nguyên t□c 4: Áp d□ng k□ lu□t m□t cách h□p lý

Khi con cái còn nh□, còn là m□t đ□a tr□, cha m□ c□n dùng roi s□a d□y hay đánh ph□t khi con ph□m l□i. Nh□ng khi con đã l□n, đã hi□u bi□t và nh□y c□m v□ th□ di□n cũng nh□ giá tr□ c□a mình, cách s□a d□y b□ng roi v□t không còn thích h□p n□a. Ch□ng h□n nh□ khi con trai con gái c□a chúng ta đã đ□n tu□i thi□u niên, c□ th□ thay đ□i, đã b□t đ□u l□n, lúc đó cha m□ không nên đánh đòn con. N□u chúng ta không bén nh□y tr□□c s□ thay đ□i c□a con và v□n s□a d□y b□ng roi nh□ khi còn nh□, chúng ta s□ t□o s□ gi□n d□, u□t h□n trong lòng con. Con em chúng ta có th□ không vâng ph□c, không s□a đ□i nh□ng tr□ thành ph□n lo□n và b□□ng b□nh h□n. Khi con cái đã b□t đ□u hi□u bi□t, có th□ phân bi□t ph□i trái, cha m□ nên dùng l□i nói gi□i thích, răn d□y

thay vì dùng roi s□a ph□t. N□u con đã l□n mà cha m□ không tôn tr□ng nh□ng v□n la m□ng, đánh đòn nh□ khi còn nh□, cha m□ s□ b□ xem là ng□□i thi□u hi□u bi□t, thi□u t□ nh□ trong vi□c d□y d□ con cái.

Có l□ trong chúng ta có ng□□i đã v□p váp trong cách s□a d□y con, vì không bi□t và không đ□□c h□c h□i trong v□n đ□ này. Có l□ vì s□ v□p váp đó mà gi□a chúng ta và nh□ng đ□a con đã l□n không có s□ g□n gũi thân th□□ng. Dù v□y, chúng ta v□n có th□ n□i l□i kho□ng cách gi□a chúng ta v□i con, b□ng cách thành th□t nói cho con bi□t là chúng ta đã l□m l□i và xin con thông c□m, tha th□. Khi cha m□ khiêm nh□□ng và h□ mình nh□ th□ con cái s□ kính tr□ng và yêu th□□ng cha m□ h□n. Vi□c d□y con cũng nh□ t□t c□ nh□ng công vi□c khác trong đ□i s□ng, mu□n có k□t qu□, chúng ta ph□i có m□c tiêu rõ ràng. Chúng ta có th□ đ□t m□c tiêu cho mình, cho con và quy□t tâm nh□m đ□n m□c tiêu đó. M□c tiêu cho chúng ta trong vai trò cha m□ là: Chúng ta quy□t noi g□□ng Chúa trong vi□c h□□ng d□n và s□a d□y con cái, t□c là s□a d□y ch□ng m□c, v□i lòng yêu th□□ng. Chúng ta không b□t t□i con luôn luôn, cũng không gi□ lòng gi□n đ□n đ□i đ□i. Khi con còn nh□, chúng ta dùng th□m quy□n Chúa ban đ□ h□□ng d□n và s□a d□y con, nh□ng khi con đã l□n và đã hi□u bi□t, chúng ta đ□ Chúa s□a d□y và h□□ng d□n theo đ□□ng l□i và ý đ□nh c□a Ngài. Đó là m□c tiêu cho cha m□. Cho con cái, chúng ta c□n đ□t m□c tiêu là chúng ta s□ c□ g□ng vun tr□ng trong con lòng tôn tr□ng chính mình và tôn tr□ng ng□□i chung quanh. Khi con em chúng ta có tinh th□n t□ tr□ng và bi□t tôn tr□ng ng□□i khác, các em s□ có đ□ ý chí đ□ làm đi□u ph□i và đ□ ngh□ l□c đ□ ch□ng l□i đi□u x□u, dù b□ áp l□c c□a hoàn c□nh hay ng□□i chung quanh.

Th□a quý v□, áp d□ng k□ lu□t theo l□i Kinh Thánh d□y có nghĩa là s□a l□i nh□ng gì sai tr□t. Khi chúng ta s□a sai m□t đ□a bé có nghĩa là hành đ□ng hay thói quen x□u c□a đ□a bé đ□□c s□a l□i, cho ngay th□ng, công chính. Đ□a bé c□n đ□□c ch□ cho th□y ch□ sai c□a mình và r□i đ□□c h□□ng d□n vào đ□□ng ngay l□ ph□i. Đ□ đ□t đ□□c đi□u này, khi s□a sai con, cha m□ ph□i gi□i thích và d□y d□. S□ s□a ph□t theo nguyên t□c Kinh Thánh ph□i kèm theo l□i ch□ b□o c□a cha m□. N□u ch□ s□a con b□ng roi và l□i m□ng ch□i là chúng ta đã không s□a d□y con theo m□u m□c c□a Chúa. S□ s□a d□y c□a chúng ta s□ đ□ l□i m□t □nh h□□ng sâu đ□m trên cu□c đ□i con cái sau này, s□ khi□n các em m□m m□i, vâng theo đ□□ng l□i Chúa hay kh□□c t□ đ□□ng l□i c□a Ngài.

Minh Nguyên
Ch□□ng Trình Phát Thanh Tin Lành